

Tolk- och översättarinstitutet

Högre seminarium/Forskningsseminarium

*Doktorand Richard Pleijel,
Teologiska institutionen, Uppsala universitet*
richard.pleijel@teol.uu.se

Om Bibel 2000: en översättningssociologisk studie

Den kollaborativa översättningsprocessen inom Bibelkommissionens GT-enhet, speglad genom det efterlämnade arkivmaterialet

På seminariet kommer jag att presentera mitt avhandlingsprojekt om Bibel 2000, där jag rekonstruerar den kollaborativa översättningsprocessen inom Bibelkommissionens översättningsenhet för Gamla testamentet ("GT-enheten"). I valda gammaltestamentliga texter tittar jag på hur bibelhebreiska s.k. antropologiska begrepp, som kan beskrivas som kulturspecifika element i källtexten och därigenom utgör översättningsproblem, har tolkats under översättningsprocessens gång. Detta är åtkomligt genom det bevarade arkivmaterialet (i Landsarkivet i Uppsala), där särskilt textutkast från olika stadier av översättningen är av intresse. Detta gör det möjligt att rekonstruera översättningsprocessens steg med avseende på en given text, från det första översättningsutkastet till den publicerade översättningen. Genom att i materialet söka efter regelbundenheter beträffande hur GT-enhetens översättare har översatt och, minst lika viktigt, hur de *inte* har översatt de antropologiska begreppen till målspråket svenska, är det möjligt att generalisera kring översättarnas val.

För att analysera dessa regelbundenheter närmare använder jag mig av Ludwik Flecks teori om "tankekollektiv" och "tankestil" (Fleck 1997). Denna teori kan appliceras på Bibelkommissionens GT-enhet och deras *gemensamma* sätt att lösa översättningsproblemen, vilket kan sägas vittna om en gemensam "tankestil". Flecks teori är särskilt passande för att analysera och tolka en översättningsprocess, eftersom tankestilen enligt hans definition är både statisk och föränderlig på samma gång, och påverkas av den mikrosociologiska interaktionen mellan de enskilda översättarna inom GT-enheten.

Fleck, Ludwik, 1997 [1935]. *Uppkomsten och utvecklingen av ett vetenskapligt faktum. Inledning till läran om tankestil och tankekollektiv*. Översatt av Bengt Liliequist. Stockholm/Stehag: Brutus Östlings Bokförlag Symposion.

.....

TID: 13.00 – 14.30, torsdag 9 november 2017

LOKAL: D 600, Hus D, Södra huset, Frescati, Stockholms universitet

Hjärtligt välkomna!
Professor Cecilia Wadensjö